נְתָנָהּ לוֹ בְּיוֹם טוֹב, הֲרֵי הוּא כְּרַגְלֵי הָרוֹעֶה. [ז]וְאִם מְסָרָהּ (ד) לִשְׁנֵי רוֹעִים, הֲרֵי הִיא כְּרַגְלֵי בְּעָלֶיהָ, (יג) מִפְּנֵי שֶׁלֹּא קָנָה אֶחָד מֵהֶם: ו [ח]שׁוֹר (יד) שֶׁל פַּטָּם, (טו) כְּרַגְלֵי מִי שֶׁלְּקָחוֹ לְשָׁחְטוֹ בְּיוֹם טוֹב. [ט]וְכֵן אִם שְׁחָטוֹ בְּעָלָיו בְּיוֹם טוֹב וּמָכְרוּ בְּשָׂרוֹ, כָּל אֶחָד מֵהַלּוֹקְחִים מוֹלִיךְ מְנָתוֹ (טז) לְמָקוֹם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ: ז (יז) * [י]שׁוֹר שֶׁל רוֹעֶה, (ה) (יח) כְּרַגְלֵי * אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר: ח [כ]כֵּלִים (יט) הַמְיֻחָדִים לְאֶחָד מֵהָאַחִים שֶׁבַּבַּיִת, הֲרֵי הֵם כְּרַגְלָיו. וְשֶׁאֵינָן מְיֻחָדִים, אֵין יְכוֹלִים לְהוֹלִיכָם אֶלָּא לְמָקוֹם (כ) שֶׁכֻּלָּם יְכוֹלִים לֵילֵךְ: ט [ל]שְׁנַיִם (כא) שֶׁשָּׁאֲלוּ חָלוּק, זֶה לֵילֵךְ בּוֹ שַׁחֲרִית (כב) וְזֶה לֵילֵךְ בּוֹ עַרְבִית, לֹא יוֹלִיכוּ אֶלָּא לְמָקוֹם שֶׁשְּׁנֵיהֶם יְכוֹלִים לֵילֵךְ. וְאִם עֵרֵב זֶה לְסוֹף אַלְפַּיִם לַמִּזְרָח וְזֶה לְסוֹף אַלְפַּיִם לַמַּעֲרָב, (כג) לֹא יְזִיזוּהוּ מִמְּקוֹמוֹ: י [מ]שְׁנַיִם שֶׁלָּקְחוּ בְּהֵמָה בְּשֻׁתָּפוּת וּשְׁחָטוּהָ בְּיוֹם טוֹב, אַף עַל פִּי שֶׁלָּקַח כָּל אֶחָד מְנָתוֹ, * הֲרֵי כָּל הַבָּשָׂר (כד) כְּרַגְלֵי

ז שָׁם (לז ע״ב) בַּמִּשְׁנָה וּבַגְּמָרָא בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה שָׁם, וּכְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י (ד״ה כאן), וְכֵן כָּתַב הַטּוּר. ח שָׁם מֵימְרָא דִּשְׁמוּאֵל ל״ח (ע״א). ט רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (הט״ו). י שָׁם ל״ח (ע״א). כ מִשְׁנָה שָׁם (לז ע״א). ל בְּרַיְיתָא שָׁם ל״ז (ע״ב). מ בְּרַיְיתָא שָׁם, וּכְרַב. הָרִי״ף וְהַגְּאוֹנִים וְרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (ה״כ).

בְּאֵר הֵיטֵב

סִימָן ת״א. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (ד) לִשְׁנֵי. אַף עַל פִּי שֶׁמֵּעֶרֶב יוֹם טוֹב מְסָרָהּ לִשְׁנֵיהֶם וּבְיוֹם טוֹב בֵּרֵר דְּבָרָיו שֶׁמְּסָרָהּ לְאֶחָד מֵהֶן, אֲפִלּוּ הָכִי הֲוֵי כְּרַגְלֵי בְּעָלִים, לְפִי שֶׁלֹּא בֵּרֵר דְּבָרָיו מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב: (ה) כְּרַגְלֵי. אֲפִלּוּ עֵרֵב רוֹעֶה זֶה אַרְבַּע אֲלָפִים לְרוּחַ אַחַת, אֵינוֹ מְעַכֵּב עַל מִי שֶׁלָּקְחוּ מִמֶּנּוּ מִלְּהוֹלִיכָהּ לָרוּחַ שֶׁכְּנֶגְדּוֹ, רַשִׁ״י (ד״ה הרי הוא).

בֵּאוּר הֲלָכָה

וְכֵן פָּשׁוּט דְּאִם הוּא אָדָם נַנָּס שֶׁפְּסִיעוֹתָיו קְצָרוֹת וְאֵינוֹ מַחֲזִיק כְּשִׁעוּר אַמָּה, יוּכַל לֵילֵךְ יוֹתֵר מֵאַלְפַּיִם, וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מַיְירֵי בְּאָדָם בֵּינוֹנִי:

ז * שׁוֹר שֶׁל רוֹעֶה כְּרַגְלֵי וְכוּ׳. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יז). וּמִסְתַּבְּרָא בִּפְשִׁיטוּת דְּהַיְנוּ דַּוְקָא שֶׁל רוֹעֶה שֶׁדַּרְכּוֹ לִפְעָמִים לִמְכֹּר, וְעַל כֵּן אָמְרִינַן דְּאַף שֶׁמְּכָרוֹ בְּיוֹם טוֹב, דַּעְתּוֹ הָיָה מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב לְאוּקְמֵי בִּרְשׁוּתֵיהּ שֶׁל מִי שֶׁיִּקָּחֶנּוּ אַחַר כָּךְ, וּלְהָכִי אֵינוֹ נִגְרָר אַחַר רַגְלֵי הַמּוֹכֵר. **אֲבָל בְּאָדָם דְּעָלְמָא שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לִמְכֹּר בְּהֵמוֹת, הוֹלְכִין אַחַר הַמּוֹכֵר, כֵּיוָן דְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת הָיְתָה אֶצְלוֹ,** וּבְאֹפֶן כָּזֶה מַיְירֵי הַבְּרַיְיתָא דְּרַבִּי דּוֹסָא בְּדַף ל״ז עַמּוּד ב׳, עַיֵּן שָׁם:

*** אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יח). **וּלְעִנְיַן הָרוֹעֶה גּוּפָא אִם לֹא מָכַר, פָּשׁוּט דַּהֲרֵי הוּא כְּרַגְלָיו,** וְלֹא אָמְרִינַן שֶׁחָשַׁב לְהוֹצִיא מֵרְשׁוּתוֹ אֶלָּא אִם לְבַסּוֹף מָכַר, וְכֵן מַשְׁמַע מֵרַשִׁ״י דִּבּוּר הַמַּתְחִיל הֲרֵי, עַיֵּן שָׁם. [וּלְפֶלֶא עַל הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ט) שֶׁכָּתַב בְּהֶפְכּוֹ, וְאוּלַי טָעוּת סוֹפֵר הוּא שָׁם]. **וְדַע עוֹד, דְּמַה שֶׁאָמְרִינַן כְּרַגְלֵי אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר, הַיְנוּ אִם הַלּוֹקֵחַ לֹא עֵרֵב, אֲבָל אִם הַלּוֹקֵחַ עֵרֵב יָכוֹל לְהוֹלִיכוֹ לַמָּקוֹם שֶׁעֵרֵב** [כֵּן כָּתְבוּ הָרַ״ן (כא.) וְהַמְּאִירִי, וְכֵן מַסִּיק בִּנְהַר שָׁלוֹם וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי, עַיֵּן שָׁם]. **וְאִם בָּא בֶּן עִיר אַחֶרֶת שֶׁעֵרֵב לְכָאן וּלְקָחוֹ בְּיוֹם טוֹב, יָכוֹל לְהוֹלִיךְ עַד אַלְפַּיִם אַמָּה דְּעַל כָּל פָּנִים לֹא גָּרַע מֵאַנְשֵׁי הָעִיר,** כֵּן מְבֹאָר בָּרַ״ן, עַיֵּן שָׁם:

י * הֲרֵי כָּל הַבָּשָׂר כְּרַגְלֵי שְׁנֵיהֶם. דַּע, דְּדִין זֶה [א]אַף שֶׁהַמְחַבֵּר הֶעְתִּיקוֹ בְּלִי מַחֲלֹקֶת, מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּיֵשׁ לְהָקֵל בּוֹ לְצֹרֶךְ גָּדוֹל, כִּי דִּין הַמְחַבֵּר הוּא רַק דַּעַת הָרִי״ף (ביצה כא.) **וְהָרַמְבַּ״ם** (יו״ט פ״ה ה״כ) **אֲבָל שְׁאָרֵי רִאשׁוֹנִים פְּלִיגִי עַל**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וּמִשּׁוּם גְּרָרָא דְּאִינָךְ נָקַט לְכֻלְּהוּ כָּאן [בַּ״ח (ס״ב)]: **(יג) מִפְּנֵי שֶׁלֹּא קָנָה אֶחָד מֵהֶם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּבִכְגוֹן זֶה שֶׁיֵּשׁ כַּמָּה רוֹעִים, (י) אֵין דַּרְכּוֹ לִמְסֹר שֶׁיִּהְיֶה בִּרְשׁוּתָם לְעִנְיַן קִנְיַן שְׁבִיתָה. וּמִסְּתִימַת הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע (יא) דְּלֹא שָׁנֵי לָן בֵּין אִם מָסַר לִשְׁנֵי רוֹעִים מֵעֶרֶב שַׁבָּת בֵּין אִם מָסַר לָהֶם בְּשַׁבָּת, (יב) אֲבָל רַבִּים חוֹלְקִים עַל זֶה וּסְבִירָא לְהוּ דִּבְמָסַר לָהֶם בְּעֶרֶב שַׁבָּת אֵין נַפְקָא מִנָּהּ בֵּין רוֹעֶה אֶחָד לְכַמָּה רוֹעִים, וּבְכֻלָּן הֲרֵי הוּא כְּרַגְלֵי הָרוֹעִים, וְאֵין מוֹלִיכִין אוֹתָם אֶלָּא לְמָקוֹם שֶׁשְּׁנֵי הָרוֹעִים יְכוֹלִים לְהַלֵּךְ. (יג) אָכֵן אִם בְּשָׁעָה שֶׁמְּסָרָהּ לָהֶם לֹא בֵּרֵר לְאֵיזֶה מֵהֶם מָסַר שְׁמִירָתוֹ, וּלְמָחָר בְּשַׁבָּת בֵּרֵר שֶׁמּוֹסֵר שְׁמִירָתוֹ לְאֶחָד מֵהֶם, הֲרֵי הוּא כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים, כֵּיוָן שֶׁלֹּא בֵּרֵר מֵעֶרֶב שַׁבָּת. וְכֵן אִם מָסַר לִשְׁנֵי הָרוֹעִים (יד) בְּשַׁבָּת גּוּפָא, דַּעַת רֹב הַפּוֹסְקִים דַּהֲרֵי הוּא כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים: **ו (יד) שֶׁל פַּטָּם.** שֶׁמְּפַטֵּם שְׁוָרִים לִמְכֹּר: **(טו) כְּרַגְלֵי מִי שֶׁלְּקָחוֹ וְכוּ׳.** הַיְנוּ, שֶׁאֲפִלּוּ אִם הוּא מֵעִיר אַחֶרֶת וּבָא לְכָאן עַל יְדֵי עֵרוּב, מוֹלִיכוֹ לִמְקוֹמוֹ. וְהַטַּעַם, שֶׁדֶּרֶךְ שׁוֹר כָּזֶה לִקְנוֹתוֹ גַּם מֵעֲיָרוֹת אֲחֵרוֹת מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְפֻטָּם, וְדַעַת בְּעָלָיו מֵאֶתְמוֹל הָיָה גַּם עֲלֵיהֶם לַהֲקִימוֹ בִּרְשׁוּת מִי שֶׁיִּקָּחֶנּוּ: **(טז) לְמָקוֹם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ.** מִפְּנֵי שֶׁדַּעַת בְּעָלָיו הָיָה לְחַלְּקוֹ לְמִי שֶׁיָּבוֹא, וַאֲפִלּוּ מֵעֲיָרוֹת אֲחֵרוֹת וְכַנַּ״ל, וְהָוֵי זֶה (טו) כְּבוֹר שֶׁל הָפְקֵר שֶׁהוּא מָסוּר לַכֹּל, דְּהוּא כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא, וּכְדִלְקַמֵּיהּ בְּסָעִיף י״ד: **ז (יז) שׁוֹר שֶׁל רוֹעֶה.** הַיְנוּ אָדָם שֶׁמְּגַדֵּל בְּהֵמוֹת, וּפְעָמִים שֶׁמּוֹכְרוֹ לִשְׁכֵנָיו וּמַפִּירָיו [רַשִׁ״י (ד״ה שור)]. וּמִשּׁוּם דְּכֵיוָן שֶׁאֵינוֹ מְפֻטָּם אֵין דֶּרֶךְ לִקְנוֹתוֹ מֵעֲיָרוֹת אֲחֵרוֹת, דְּשׁוֹר כָּזֶה יִמְצְאוּ כָּל אֶחָד בִּמְקוֹמוֹ, וְלָכֵן אֵין דַּעַת בְּעָלָיו אֶלָּא עַל בְּנֵי עִירוֹ וַהֲרֵי הוּא כְּרַגְלָם: **(יח) כְּרַגְלֵי אַנְשֵׁי וְכוּ׳.** אַלְפַּיִם לְכָל רוּחַ. וַאֲפִלּוּ אִם עֵרֵב הָרוֹעֶה הַזֶּה לְצַד אֶחָד, אֵינוֹ מְעַכֵּב עֲלֵיהֶם מִלְּהוֹלִיךְ אַלְפַּיִם לָרוּחַ הָאַחֵר שֶׁל הָעִיר, דְּמֵאֶתְמוֹל אוֹקִים בִּרְשׁוּתָם, לְפִי שֶׁרְגִילִין לִקַּח מִמֶּנּוּ [רַשִׁ״י (ד״ה הרי הוא)]. וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה אנשי): **ח (יט) הַמְיֻחָדִים לְאֶחָד וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁאֵין הָאַחִין מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶן, אַף עַל פִּי (טז) שֶׁיֵּשׁ לָהֶן חֵלֶק בָּהֶם, מִכָּל מָקוֹם חָיְלָא עֲלַיְהוּ שְׁבִיתַת זֶה שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, וְאֵין לָאַחִים כֹּחַ לֶאֱסֹר וּלְהַקְנוֹת עֲלֵיהֶם אֶת שְׁבִיתָתָם: **(כ) שֶׁכֻּלָּם יְכוֹלִים לֵילֵךְ.** לְאַפּוּקֵי אִם אֶחָד עֵרֵב אֶלֶף אַמָּה לַמִּזְרָח וְהַשֵּׁנִי אֶלֶף אַמָּה לַמַּעֲרָב, אֵין יְכוֹלִין לְהוֹלִיךְ אֶת הַכֵּלִים אֶלָּא כְּשִׁעוּר אֶלֶף אַמָּה מִכָּאן וְאֶלֶף אַמָּה מִכָּאן שֶׁכֻּלָּן יְכוֹלִין לֵילֵךְ, מִפְּנֵי שֶׁכֻּלָּן שֻׁתָּפִין בּוֹ וְכָל אֶחָד מְעַכֵּב עַל חֲבֵרוֹ: **ט (כא) שֶׁשָּׁאֲלוּ חָלוּק.** מִבְּעוֹד יוֹם לִהְיוֹת בִּרְשׁוּת שְׁנֵיהֶם, וְקַיְמָא לָן לְקַמֵּיהּ סָעִיף י״א דְּעַל יְדֵי שְׁאִילָה הָוֵי כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֵל, אָכֵן הָכָא דִּשְׁנֵי שׁוֹאֲלִים, אוֹסְרִים כָּל אֶחָד עַל חֲבֵרוֹ, וּכְדִמְסַיֵּם: **(כב) וְזֶה לֵילֵךְ בּוֹ עַרְבִית.** אֵין הַכַּוָּנָה עַל הָעַרְבִית שֶׁל יוֹם טוֹב שֵׁנִי, (יז) דְּבָזֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד לְהוֹלִיךְ בִּזְמַן שְׁאִילָתוֹ עַד מָקוֹם שֶׁעֵרֵב, דִּשְׁתֵּי קְדֻשּׁוֹת הֵן וְאִם אֶחָד קָדוֹשׁ הַשֵּׁנִי חֹל וְאֵין הָאֶחָד אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ, אֶלָּא הַכַּוָּנָה עַל הָעַרְבִית שֶׁלִּפְנֵי שַׁחֲרִית, דְּכֵיוָן דִּשְׁאִילָתָן הוּא לְיוֹם אֶחָד, כָּל אֶחָד אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ אִם עֵרֵב זֶה לְכָאן וְזֶה לְכָאן: **(כג) לֹא יְזִיזוּהוּ מִמְּקוֹמוֹ.** דְּהָא זֶה לֹא יוּכַל לֵילֵךְ לַמִּזְרָח כְּלוּם, וְכֵן הַשֵּׁנִי לַמַּעֲרָב, וְכֵן שַׁיָּךְ דִּין זֶה בַּסָּעִיף הַקּוֹדֵם: **י (כד) כְּרַגְלֵי שְׁנֵיהֶם.** וְלֹא דָמֵי לְחָבִיּוֹת דְּאָמְרִינַן דְּחֵלֶק כָּל אֶחָד כְּרַגְלָיו, מִשּׁוּם דְּבִדְרַבָּנָן יֵשׁ בְּרֵירָה, וְאָמְרִינַן דְּכָל חֵלֶק שֶׁהִגִּיעַ לְאֶחָד הֲרֵי הוּא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) נִרְאֶה שֶׁטַּעְמוֹ, דְּכַמָּה פְּעָמִים נוֹתֵן כָּל אֶחָד עֵרוּבוֹ לְמָקוֹם אַחֵר, וּבְאֹפֶן כָּזֶה יִתְמַעֵט הַתְּחוּם לִבְהֶמְתּוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהּ כִּי אִם שְׁנֵי אֲלָפִים אֶמְצָעִים, וּלְהָכִי אֵין דַּעְתּוֹ שֶׁיִּהְיוּ נִמְשָׁכִין אַחֲרֵי הָרוֹעִים: (יא) כֵּן כָּתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ז) בְּדַעַת הָרִי״ף, וְכֵן מַשְׁמַע פַּשְׁטוּת דִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם (הל׳ יו״ט פ״ה הי״א): **(יב)** הַמָּאוֹר (כ:) וְהָרַאֲבַ״ד (שם) וְהַמִּלְחֲמוֹת (שם) וְהָרַ״ן (שם ד״ה גמ׳): **(יג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) בְּשֵׁם הָרַ״ן: **(יד)** וְאַף עַל גַּב דִּבְמִלְחֲמוֹת וְרַאֲבַ״ד (כ:) בַּתַּרוּץ הַשֵּׁנִי מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת גּוּפָא גַּם כֵּן הֲרֵי הוּא כְּרַגְלֵי הָרוֹעִים, וְלֹא אָמְרִינַן כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים אֶלָּא בָּאֹפֶן שֶׁצִּירוּ שָׁם, וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת מֵהָרַ״ן, מִכָּל מָקוֹם לְדִינָא בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהוֹרוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בִּפְנִים, מֵאַחַר דִּלְדַעַת רַשִׁ״י (לז: ד״ה כאן) וְכָל הַפּוֹסְקִים הָעוֹמְדִים בְּשִׁיטָתוֹ לֹא אָמְרִינַן כְּרַגְלֵי הָרוֹעֶה אֶלָּא הֵיכִי דְּלֵיכָּא אֶלָּא רוֹעֶה אֶחָד בָּעִיר וְאָז אָמְרִינַן דְּהֻבְרַר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְגַם דַּעַת הָרִי״ף נוּכַל לוֹמַר דִּסְבִירָא לֵיהּ כֵּן, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַאֲבַ״ד (שם) בַּפֵּרוּשׁ הָרִאשׁוֹן, וּכְמוֹ שֶׁהִסְכִּים הַמְּאִירִי (לז:), עַיֵּן שָׁם: **ו (טו)** מֵהָרַמְבַּ״ם (הל׳ יו״ט פ״ה הט״ו). וְכָתַב כֵּן, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּקְשֶׁה מִסָּעִיף י׳ לְגַבֵּי בְּהֵמָה שֶׁל שֻׁתָּפִין, עַיֵּן שָׁם. **וְיֵשׁ אוֹמְרִים עוֹד, דְּהַקַּלּוּ בָּזֶה מִשּׁוּם תַּקָּנַת הַטַּבָּח וְהַלּוֹקְחִים וּמִשּׁוּם שִׂמְחַת יוֹם טוֹב,** עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף וּלְבוּשׁ (ס״ו): **ח (טז)** מְאִירִי (שם). וּמְסַיֵּם שָׁם, דְּלֹא כְּיֵשׁ מְפָרְשִׁים דְּמַיְירֵי שֶׁאֵין לָאַחִים חֵלֶק בּוֹ, דְּאִם כֵּן מַאי לְמֵימְרָא, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהָרַמְבַּ״ם (שם) הִשְׁמִיט דִּין זֶה לְגַמְרֵי, וְאַף עַל פִּי כֵן אֵין רְאָיָה דְּפָלִיג אַמְּאִירִי, דְּאֶפְשָׁר דִּסְבִירָא לֵיהּ דִּבְכָל אֹפֶן נִכְלָל זֶה בְּדִין שְׁאֵלָה שֶׁהוּא כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֵל: **ט (יז) פָּשׁוּט,** וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן תט״ז (ס״א), **וְרַק יְהֵא צָרִיךְ לַהֲבִיאוֹ קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת בְּתוֹךְ תְּחוּמוֹ שֶׁל הַשֵּׁנִי כְּדֵי שֶׁיְּהֵא מֻתָּר גַּם לוֹ לְהוֹלִיךְ עַד מָקוֹם שֶׁרַשַּׁאי:**

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״י) פסק כהמחבר לחלק בין בהמה לחבית יין, שבבהמה הרי היא כרגלי שניהם [ולא הזכיר שבצורך גדול יש להקל].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ו) שְׁנֵיהֶם. אֲבָל אִם לָקְחוּ חָבִית שֶׁל יַיִן וְחִלְּקוּהָ בְּיוֹם טוֹב, חֶלְקוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד מֵהֶם (כה) כְּרַגְלָיו: **יא** נהַשּׁוֹאֵל כְּלִי מֵחֲבֵרוֹ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, (כו) אֲפִלּוּ לֹא לְקָחוֹ עַד הַלַּיְלָה, הֲרֵי הוּא כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֵל. וְאִם שְׁאָלוֹ מִמֶּנּוּ בְּיוֹם טוֹב, (כז) אַף עַל פִּי שֶׁדַּרְכּוֹ לְשָׁאֳלוֹ מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם טוֹב, הֲרֵי הוּא כְּרַגְלֵי הַמַּשְׁאִיל: **יב** סהָאִשָּׁה שֶׁשָּׁאֲלָה מֵחֲבֶרְתָּהּ מַיִם וָמֶלַח לְעִסָּתָהּ (כח) וְתַבְלִין לִקְדֵרָתָהּ בְּיוֹם טוֹב, הֲרֵי (ז) הָעִסָּה וְתַבְשִׁיל (כט) כְּרַגְלֵי שְׁתֵּיהֶן: **יג** עלָקַח מֵחֲבֵרוֹ בְּיוֹם טוֹב גַּחֶלֶת, לֹא יוֹלִיכֶנָּה אֶלָּא (ל) כְּרַגְלֵי הַנּוֹתֵן. אֲבָל אִם הִדְלִיק נֵר אוֹ עֵץ מִשַּׁלְהֶבֶת חֲבֵרוֹ, הֲרֵי הוּא (לא) כְּרַגְלֵי זֶה שֶׁהִדְלִיק: **יד** (לב) פבּוֹר שֶׁל יָחִיד, הֲרֵי הוּא (לג) כְּרַגְלֵי בְּעָלָיו. וְשֶׁל אוֹתָהּ הָעִיר, כְּרַגְלֵי (לד) אַנְשֵׁי (ח) אוֹתָהּ הָעִיר. וְשֶׁל הֶפְקֵר, (לה) כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא: **טו** (לו) צנְהָרוֹת (ט) הַמּוֹשְׁכִים וּמַעְיָנוֹת (י) הַנּוֹבְעִים, קהֲרֵי הֵם (לז) כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא. רהָיוּ בָּאִים (יא) מִחוּץ לַתְּחוּם לְתוֹךְ הַתְּחוּם, מְמַלְּאִים (לח) מֵהֶם בְּשַׁבָּת, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּיוֹם טוֹב: **טז** שמִלֵּא מַיִם מִבּוֹר שֶׁל הֶפְקֵר * לְצֹרֶךְ חֲבֵרוֹ, הֲרֵי הֵם (לט) כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא:

נ מִשְׁנָה וּגְמָרָא שָׁם (לז.). ס מִשְׁנָה שָׁם. ע מִשְׁנָה שָׁם (לט.). פ מִשְׁנָה שָׁם. צ בְּרַיְיתָא שָׁם. ק כְּפֵרוּשׁ הָרֹא״ש (סי׳ יא), וְכֵן אִיתָא בַּתּוֹסֶפְתָּא (פ״ד ה״ח), וְכֵן דַּעַת הָרַ״ן (כא:). ר רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (הי״ד). וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד שֶׁהוּא מִסּוּגְיָא דְּפֶרֶק מִי שֶׁהוֹצִיאוּהוּ מ״ו (ע״א). ש שָׁם בַּגְּמָרָא (לט.), וּכְרַב שֵׁשֶׁת. כָּתַב הָרַ״ן (כא: ד״ה ובגמ׳) שֶׁכֵּן נִרְאֶה דַּעַת הָרִי״ף וְדַעַת הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב.

בְּאֵר הֵיטֵב

עַיֵּן טַ״ז (סק״א): (ו) **שְׁנֵיהֶם.** לְפִי שֶׁבֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת יָנַק כָּל אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ: (ז) **הָעִסָּה.** וְלֹא אָמְרִינַן דְּלִבַּטֵּל מַיִם וּמֶלַח בָּעִסָּה, דְּכֵיוָן שֶׁבָּאוּ לְתַקֵּן הָעִסָּה, הָוֵי לֵיהּ כְּמִין בְּמִינוֹ וְלֹא בָּטֵל בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין, עַיֵּן סִימָן תקי״ג (מג״א סק״ז). וְעַיֵּן סִימָן שי״ח סוֹף סָעִיף ט׳: (ח) **אוֹתָהּ הָעִיר.** וְאִם עֵרֵב אֶחָד מֵהָעִיר, יְכוֹלִין לְהוֹלִיכָן עִמּוֹ, וְהוּא הַדִּין אִם נְתָנָן לְאֵינוֹ יְהוּדִי. אֲבָל אִם מִלְּאָן אֵינוֹ יְהוּדִי, אֵין יָכוֹל לְהוֹלִיכָן אֶלָּא לְמָקוֹם שֶׁכָּל אַנְשֵׁי הָעִיר יְכוֹלִין לֵילֵךְ, מַגִּיד מִשְׁנֶה (פ״ה הי״ד), רַ״ן (כא:). מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא): (ט) **הַמּוֹשְׁכִים.** אֲפִלּוּ אֵין נוֹבְעִים, כֵּיוָן דְּנָיְדִי לֹא קָנוּ שְׁבִיתָה: (י) **הַנּוֹבְעִין.** אַף עַל פִּי שֶׁאֵין יוֹצְאִין חוּץ מִמְּקוֹם נְבִיעָתָן. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג): (יא) **מִחוּץ.** גְּשָׁמִים הַיּוֹרְדִים בְּיוֹם טוֹב סְמוּכִים לָעִיר הֵם כְּרַגְלֵי אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיָּרְדוּ לְתוֹךְ הָעִיר עַצְמָהּ דְּלֹא קָנוּ שְׁבִיתָה בָּאוֹקְיָנוֹס אוֹ בָּעָבִים, דְּמֵינַד נָיַד שָׁם, יָם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּאִלּוּ הָיָה בָּרוּר לוֹ (יח) וּמֻבְדָּל מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, בִּבְהֵמָה (יט) אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן, דַּאֲפִלּוּ אִם נֹאמַר שֶׁהֻבְרַר כָּל אֶחָד מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, מִכָּל מָקוֹם הֲלֹא בְּעַל כָּרְחָךְ יוֹנֵק כָּל אֶחָד מֵחֵלֶק חֲבֵרוֹ בִּזְמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁהוּא זְמַן קְנִיַּת עֵרוּב, וְכָל אֵבֶר מְעֹרָב מֵחֶלְקוֹ וּמֵחֵלֶק חֲבֵרוֹ, וְלָכֵן הֲרֵי הוּא כְּרַגְלֵי שְׁנֵיהֶם לְהַחְמִיר וּכְאִלּוּ לֹא חָלְקוּ: (כה) **כְּרַגְלָיו.** דִּכְשֶׁחָלְקוּ, אָמְרִינַן דִּלְמַפְרֵעַ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב הֻבְרַר כָּל חֵלֶק וְקָנָה שְׁבִיתַת בְּעָלָיו: **יא** (כו) **אֲפִלּוּ לֹא לְקָחוֹ וְכוּ׳.** הַיְנוּ אַף שֶׁלֹּא מָשַׁךְ הַכְּלִי מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וּמִדִּינָא לָאו בִּרְשׁוּתֵיהּ עֲדַיִן, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהִבְטִיחוֹ לְהַשְׁאִילוֹ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, הֶעֱמִידוֹ בִּרְשׁוּתֵיהּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת לְעִנְיַן קְנִיַּת עֵרוּב: (כז) **אַף עַל פִּי שֶׁדַּרְכּוֹ לְשָׁאֳלוֹ וְכוּ׳.** אַף עַל פִּי כֵּן לֹא אָמְרִינַן דְּבִרְשׁוּתוֹ אוֹקִים, דְּכֵיוָן דְּלֹא אָתֵי לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ מִבְּעוֹד יוֹם, סָבַר דִּילְמָא אִינִישׁ אַחֲרִינָא אַשְׁכַּח לִשְׁאֹל מִמֶּנּוּ [גְּמָרָא (ביצה לח.)]: **יב** (כח) **וְתַבְלִין לִקְדֵרָתָהּ.** וְהוּא הַדִּין (כ) מַיִם וּמֶלַח לִקְדֵרָתָהּ: (כט) **כְּרַגְלֵי שְׁתֵּיהֶן.** וְאֵינָהּ רַשָּׁאָה לְהוֹלִיךְ הָעִסָּה וְהַתַּבְשִׁיל כִּי אִם בְּמָקוֹם שֶׁשְּׁתֵּיהֶן יֵשׁ לָהֶן רְשׁוּת לֵילֵךְ, כֵּיוָן שֶׁנִּתְעָרֵב בָּהּ (כא) דָּבָר שֶׁקָּנָה שְׁבִיתָה אֵצֶל אַחֵר: **יג** (ל) **כְּרַגְלֵי הַנּוֹתֵן.** דְּהוֹאִיל וְיֵשׁ בָּהּ מַמָּשׁ, הֲרֵי הִיא כִּשְׁאָר הַכֵּלִים: (לא) **כְּרַגְלֵי זֶה שֶׁהִדְלִיק.** דְּהוֹאִיל שֶׁשַּׁלְהֶבֶת אֵין בָּהּ מַמָּשׁ, לֹא חָל עָלֶיהָ שְׁבִיתַת בְּעָלֶיהָ: **יד** (לב) **בּוֹר וְכוּ׳.** בְּמַיִם מְכֻנָּסִין (כג) מִמֵּי גְשָׁמִים אוֹ שְׁלָגִים מַיְיֵרֵי, דְּאִלּוּ בִּבְאֵר מַיִם נוֹבְעִין כְּמוֹ בְּאֵרוֹת שֶׁלָּנוּ, אַף שֶׁהוּא שֶׁל יָחִיד הֲרֵי הוּא כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף שֶׁאַחַר זֶה: (לג) **כְּרַגְלֵי בְּעָלָיו.** וְאִם מִלֵּא מֵהֶם אַחֵר, אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹלִיכָן רַק לְמָקוֹם שֶׁבְּעָלָיו מוֹלִיכָן, (כג) וְאִם עֵרֵב בְּעָלָיו לַמִּזְרָח, אֵין יָכוֹל זֶה לְהוֹלִיכָן לְצַד מַעֲרָב אֲפִלּוּ פְּסִיעָה אַחַת: (לד) **אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר.** וְאִם מִלֵּא אִינִישׁ אַחֲרִינָא דְּלָאו מֵהַאי מָתָא, לֹא מָצֵי מַפִּיק אֶלָּא כְּכָל הָעִיר, דְּאִי לֹא עֵרְבוּ כְּלָל מוֹלִיךְ אַלְפַּיִם לְכָל רוּחַ, וְאִי עֵרֵב אֶחָד מִבְּנֵי הָעִיר לַמִּזְרָח, אוֹסֵר עָלָיו שֶׁלֹּא יִהְיֶה יָכוֹל לְטַלְטֵל לְכָל רוּחַ אֶלָּא אַלְפַּיִם מִן הָעִיר (כד) לַמִּזְרָח. וְכָל זֶה בְּאִינִישׁ אַחֲרִינָא, אֲבָל בְּנֵי הָעִיר (כה) כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהוֹלִיךְ לְמָקוֹם שֶׁעֵרֵב, כְּמוֹ גַּבֵּי חָבִית שֶׁל יַיִן בְּסָעִיף י׳, וְכֵן אִם נְתָנָן לְאֶחָד שֶׁאֵין מִבְּנֵי הָעִיר, יָכוֹל לְהוֹלִיכָן כְּרַגְלֵי הַנּוֹתֵן: (לה) **כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא.** דְּכָל מִידִי דְּהֶפְקֵרָא, (כו) מַאן דְּמַגְבַּהּ לֵיהּ קָנֵי, וְאָמְרִינַן הֻבְרַר הַדָּבָר לְמַפְרֵעַ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דִּלְהַאי גַּבְרָא חֲזִי וּבִרְשׁוּתֵיהּ קָיְמָא. וַאֲפִלּוּ נָתַן הַמְמַלֵּא לַאֲחֵרִים לְאַחַר שֶׁמִּלְּאָן בְּיוֹם טוֹב לְצָרְכּוֹ, הֲרֵי הֵן כְּרַגְלָיו: **טו** (לו) **נְהָרוֹת הַמּוֹשְׁכִין.** אַף עַל פִּי שֶׁאֵין נוֹבְעִין, וְהַנּוֹבְעִין, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין יוֹצְאִין מִמְּקוֹם נְבִיעָתָן לִמָּשֵׁךְ הָלְאָה: (לז) **כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא.** אֲפִלּוּ אֵינָם הֶפְקֵר, כְּגוֹן (כז) שֶׁשַּׁיָּכִים לְאֵיזֶה עִיר אוֹ לְיָחִיד. וְהַטַּעַם, (כח) דְּכֵיוָן דְּנָיְדִי, לֹא קָנוּ שְׁבִיתָה אֵצֶל בַּעֲלֵיהֶם וַהֲרֵי הֵם כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא אוֹתָם, שֶׁאָז קָנוּ שְׁבִיתָה בִּשְׁבִיתָתוֹ, כֵּיוָן שֶׁנִּפְסְקוּ אָז מִמְּקוֹם נְבִיעוּתָם אוֹ מִמְּקוֹם הִלּוּכָם: (לח) **מֵהֶם בְּשַׁבָּת וְכוּ׳.** הוֹאִיל וְלֹא קָנוּ שְׁבִיתָה כְּלָל חוּץ לַתְּחוּם, מִפְּנֵי דְּנָיְדִי. (כט) גְּשָׁמִים הַיּוֹרְדִים (ל) מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב סְמוּכִים (לא) לָעִיר, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיָּרְדוּ בָּעִיר עַצְמָהּ, הֵם כְּרַגְלֵי אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר, וְהַטַּעַם מִשּׁוּם דְּאַנְשֵׁי הָעִיר סָמְכוּ דַּעְתָּם עֲלַיְהוּ, א]אֲבָל כְּשֶׁיָּרְדוּ בְּיוֹם טוֹב הֲרֵי הֵם כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא: **טז** (לט) **כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא.** אַף אַחַר (לג) שֶׁמְּסָרָם לְיָדוֹ. וְהַטַּעַם, דְּאַף

בֵּאוּר הֲלָכָה

זֶה, הַיְנוּ רַשִׁ״י (ביצה לח. ד״ה אבל) וְהַמָּאוֹר (כא.) וְהָעִטּוּר (ח״ב נז.) וְהָרִיאַ״ז (בשלט״ג כ: אוֹת ה) וְהָרֹא״שׁ (פ״ה סי׳ ז) וְהַטּוּר, וְכֵן כָּתַב הָרְאָ״ה בְּחִדּוּשָׁיו לְהָקֵל, וְכֵן מַשְׁמָעוּת הָרַ״ן (כא.) כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף, וְכֵן דַּעַת הָרִיטְבָּ״א מוּבָא בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת פֶּרֶק אֵיזֶהוּ נָשֶׁךְ (סט:) דְּהֵיכִי דְּמַקְשֵׁי רַב כַּהֲנָא וְרַב אָסֵי לְרַב וְשָׁתִיק אוֹדוּיֵי אוֹדֵי לָהֶם, וְכֵן כָּתַב הַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף בְּפֶרֶק קַמָּא דְּבָבָא קַמָּא (ה.) בְּשֵׁם הָרְמַ״ה, וְעַיֵּן בְּתוֹסָפוֹת בָּבָא בַּתְרָא דַּף ס״ב (ע״א ד״ה ומודה) שֶׁכֵּן גַּם דַּעְתָּם, וְגַם הָרַשְׁבָּ״א בְּעַצְמוֹ כָּתַב לְעִקָּר דַּהֲלָכָה כִּמְקִלִּים עַיֵּן בְּחִדּוּשָׁיו לְמַסֶּכֶת בֵּיצָה (לח.) וּבַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (בית נתיבות שער ה סי׳ כא), אֶלָּא שֶׁמְּסַיֵּם וּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לָחוּשׁ לְהַחְמִיר כְּדַעַת הָרִאשׁוֹנִים, **וְעַל כֵּן בִּמְקוֹם צֹרֶךְ בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל וּבִפְרָט שֶׁהוּא מִלְּתָא דְּרַבָּנָן:**

טז * **לְצֹרֶךְ חֲבֵרוֹ, הֲרֵי הֵם כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק לט) **שֶׁכָּתַבְנוּ**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

י (יח) רַמְבַּ״ם (הל׳ יו״ט פ״ה ה״כ): (יט) כָּל זֶה מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (שם), וְכֵן כָּתַב רַשִׁ״י (לז: ד״ה לעולם): **יב** (כ) רַמְבַּ״ם (שם): (כא) וּבַשַּׁ״ס (לז:) מַקְשִׁינַן עֲלָהּ וְלִבַּטֵּל מַיִם וָמֶלַח לְגַבֵּי עִסָּה, וְנֶאֶמְרוּ שָׁם הַרְבֵּה תֵּרוּצִים עַל זֶה, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) וּבְמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל וּבְדָגוּל מֵרְבָבָה (על המג״א סק״ט): **יד** (כג) כֵּן הוּא לְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י (לט. ד״ה ומעינות) וְרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל, וְכֵן מַשְׁמָעוּת הָרַ״ן בְּבֵיצָה (כא:) וְרִיטְבָּ״א עֵרוּבִין מ״ה. וּבְחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א בֵּיצָה (לט. ד״ה הכא) הֵבִיא פֵּרוּשׁ אַחֵר בְּשֵׁם הָרַאֲבַ״ד, וּלְפֵרוּשׁוֹ כָּל שֶׁאֵין הַמַּעְיָן מוֹשֵׁךְ אֶלָּא עוֹמֵד בִּמְקוֹמוֹ כְּמוֹ בְּאֵרוֹת שֶׁלָּנוּ, דִּין מְכֻנָּסִין לָהֶן, וּבַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לֹא הֵבִיא רַק פֵּרוּשׁ זֶה. וּמִכָּל מָקוֹם לְדִינָא יֵשׁ לְהָקֵל כְּכָל הָנֵי רַבְּוָתָא הַנַּ״ל שֶׁהֵם רַבִּים וּכְפַשְׁטוּת הַשַּׁ״ס, וּבִפְרָט שֶׁהוּא מִלְּתָא דְּרַבָּנָן: (כג) רַשִׁ״י עֵרוּבִין מ״ה עַמּוּד ב׳ (ד״ה כרגלי אותה): (כד) **וְאִם עֵרְבוּ מִקְצָתָן לַמִּזְרָח וּמִקְצָתָן לַמַּעֲרָב, אֵינוֹ רַשַּׁאי לָזוּז מֵהָעִיר וְחוּצָה לָהּ אֲפִלּוּ פְּסִיעָה אַחַת,** וּכְדִבְסָעִיף ט׳ [אַחֲרוֹנִים]: (כה) רִיטְבָּ״א (עירובין מה:) וְרַשְׁבָּ״א (עירובין שם ובביצה לט.) וְרַ״ן (ביצה כא:) וְרַאֲבַ״ד: (כו) רַשִׁ״י בְּבֵיצָה (לט. ד״ה כרגלי) וְעֵרוּבִין (מה: ד״ה כרגלי הממלא): **טו** (כז) פּוֹסְקִים: (כח) רַשִׁ״י (לט. ד״ה הכי הן). וּמַיִם הַנּוֹבְעִין גַּם כֵּן בִּכְלַל נָיְדִי הוּא: (כט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג): (ל) כֵּן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּטָעוּת סוֹפֵר הוּא בְּמָגֵן אַבְרָהָם: (לא) **וּסְמוּכִים מִקְרֵי כָּל שֶׁהוּא תּוֹךְ הַתְּחוּם שֶׁל הָעִיר** [מָגֵן אַבְרָהָם (שם) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת דַּף מ״ז דִּבּוּר הַמַּתְחִיל חֵרֶם, וְכֵן כָּתַב הָרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (בית נתיבות שער ה סי׳ כא ס״ק קעה) וְהָרִיטְבָּ״א בַּסּוּגְיָא דַּף (מ״ו) [מ״ה] (ע״ב)]. **וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דַּוְקָא כָּנוּס הַרְבֵּה בְּתוֹךְ הַתְּחוּם, אֲבָל לֹא בְּסוֹף הַתְּחוּם,** עַיֵּן בְּתוֹסָפוֹת (מז:) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְהַכֵּלִים וּבְהַגָּהוֹת אָשֵׁר״י (פ״ד סי׳ ח) וּבְרִיטְבָּ״א שָׁם (מז:): **טז** (לג) גְּמָרָא (ביצה לט.), וְהֶעְתִּיקוֹ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד),

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סי״ז) כתב: גשמים היורדים ביום טוב בתוך תחום העיר הם כרגלי אנשי אותה העיר וכל שכן כשירדו לתוך העיר עצמה מפני שלא קנו שביתה באוקיינוס או בעבים הואיל והם נדים ונעים שם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah